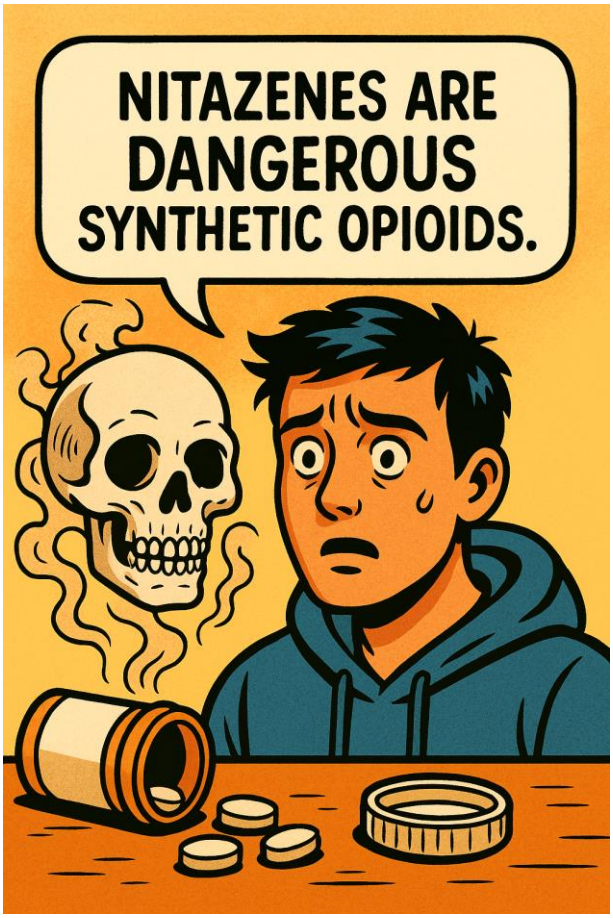
Nitazens: els opioides sintètics que superen al fentanil

Els nous opioides sintètics, especialment els nitazens, són substàncies fins a 12 vegades més potents que el fentanil, el consum del qual està generant una creixent alarma a Amèrica del Nord i Europa. Encara que l'heroïna continua sent l'opiaci il·lícit més consumit a Europa, els nitazens representen una xicoteta part del mercat de drogues, encara que la seua presència s'ha triplicat en 2023, i s'estan detectant cada vegada més en medicaments falsificats que imiten analgèsics opioides o benzodiazepines. Els nitazens ja s'han identificat en 21 països de la UE, i s'han registrat brots preocupants d'intoxicacions i morts a França, Alemanya i els països nòrdics entre 2023 i 2024. El més alarmant és que, no sols afecten persones consumidores d'opioides, sinó que estan arribant a poblacions més jóvens. La seua extrema potència planteja seriosos desafiaments per a la seua detecció en anàlisis toxicològiques rutinàries, la qual cosa podria estar ocultant el verdader abast de les morts associades (EUDA, 2025).

Com a exemple d'extensió del consum d'esta droga, l'estudi prospectiu publicat en la revista *Drug and Alcohol Review* (Isoardi et al., 2025) investiga les característiques clíniques i el maneig de 32 casos confirmats analíticament per intoxicació per nitazens en el continent australià, detectats a través dels sistemes de vigilància toxicològica entre 2020 i 2024. Els resultats van revelar un perfil preocupant, atès que la gran majoria de pacients (72% homes, amb una mitjana d'edat de 31 anys) no eren conscients d'haver consumit aquestes perilloses substàncies; de fet, només el 16% va reportar el seu ús intencional, mentre que un significatiu 38% creia estar consumint altres opioides més convencionals, com heroïna o oxicodona. Un altre aspecte alarmant va ser l'elevat índex de policonsum (97%), on la metamfetamina era la principal substància co-ingerida (56% dels casos), seguida per benzodiazepines (28%) i altres opioides (16%), la qual cosa complicava considerablement el quadre clínic i el maneig terapèutic.

Des de la perspectiva clínica, els pacients van presentar una síndrome opioide clàssica però severa, caracteritzada per una marcada depressió respiratòria i profunda alteració de l'estat de consciència, requerint una intervenció mèdica immediata. El tractament amb naloxona va demostrar ser efectiu en el 72% dels casos, amb dosis intravenoses similars a les utilitzades en intoxicacions per opioides tradicionals, desafiant així la hipòtesi prèvia que estos potents opioides sintètics requeririen dosis molt més elevades de naloxona. No obstant això, la gravetat dels casos va quedar evidenciada pel fet que el 41% dels pacients van ser ingressats en unitats de vigilància intensiva i un 31% van necessitar intubació endotraqueal. L'anàlisi toxicològica va identificar el protonitazeno com el compost més sovint detectat (72% dels casos), seguit per metonitazeno (28%), els dos capaços de produir toxicitat clínica significativa.

Aquests resultats tenen profundes implicacions per a la salut pública, ja que demostren com aquestes substàncies, a causa de la seua extrema potència i freqüent presència com adulterant en altres drogues il·lícites (metamfetamina, cocaïna i fins i tot productes de vapeig amb THC), representen un risc especialment greu per a les persones consumidores de drogues, particularment per als qui no són usuaris habituals d'opioides i, per tant, manquen de tolerància a estos compostos.

A la vista de les dades recuperades sobre detecció de nitazens, ens trobem en un punt crític per a evitar una crisi de salut pública per opioides sintètics en els pròxims anys, que podria replicar els patrons observats en la crisi estatunidenca del fentanil. Davant esta situació urgeix promoure la investigació sobre el perfil farmacocinètic dels nitazens i establir protocols de prevenció, diagnòstic i tractament per a les intoxicacions, així com ampliar l'accés a la naloxona i a les teràpies de substitució. Els resultats també destaquen la necessitat d'enfortir els sistemes d'alerta primerenca i la importància dels sistemes de vigilància toxicològica per a detectar precoçment l'aparició de noves substàncies psicoactives en el mercat il·lícit i monitorar el seu impacte en la salut pública.

Referències

European Union Drugs Agency EUDA. Heroin and other opioids – the current situation in Europe (European Drug Report 2025) (Consultado 11 Julio 2025). Disponible en https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2025/heroin-and-other-opioids_en.

Isoardi, K. Z., Alfred, S., Weber, C., Harris, K., Soderstrom, J., Syrjanen, R., ... & EDNA and EDNAV Investigators. (2025). Clinical toxicity of nitazene detections in two Australian emergency department toxicosurveillance systems. *Drug and Alcohol Review*. https://doi.org/ 10.1111/dar.13998